

Kanserle Başa Çıkmaya Yönelik Psikososyal Müdahaleler: Güncel Bir Literatür İncelemesi

Ömer Faruk AKBULUT¹

Özet

Kanser, bireylerin sadece fiziksel sağlığını değil, aynı zamanda duygusal, sosyal ve psikolojik refahını da etkileyen çok boyutlu bir hastalıktır. Kanser teşhis ve tedavi süreci genellikle yoğun stres, kaygı, depresyon ve umutsuzluğa neden olabilmektedir. Bu nedenle, kanser hastalarına yönelik psikososyal müdahaleler hastaların uyum sağlamasına, yaşam kalitelerini korumasına ve psikolojik sağlamlıklarını güçlendirmesine destek olmak açısından çok önemli bir rol oynamaktadır. Bu araştırma, kanserle başa çıkmaya yönelik tasarlanmış psikososyal müdahalelerle ilgili güncel literatürü sistematik olarak sentezlemeyi amaçlamaktadır. Araştırma bu yönüyle, betimsel literatür incelemesi modeliyle yürütülmüştür. Bu kapsamda 2025 yılında konuyla ilgili Web of Science (WoS) veritabanında yayınlanan çalışmalarını belirlemek için bir literatür taraması yapılmıştır. Araştırma kapsamında incelenecek müdahale programları belirlendikten sonra içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. İncelenen müdahale programlarının farkındalık temelli, bilişsel-davranışçı yaklaşım, anlam merkezli yaklaşım, kabul ve kararlılık terapisi ve dijital tabanlı müdahaleler gibi çeşitli teorik yaklaşımlara sahip oldukları görülmüştür. Ayrıca bu psikososyal müdahale programlarının kanser hastalarında depresyon ve anksiyete düzeylerini azaltmaya, başa çıkma becerilerini geliştirmeye ve genel yaşam kalitesini artırmaya önemli ölçüde katkıda bulunduğu görülmüştür. Sonuç olarak, kanser hastalarına yönelik geliştirilen psikososyal müdahalelerin kanserin beraberinde getirdiği duygusal ve sosyal zorluklarla başa çıkmada bireyleri desteklemek için etkili stratejiler ortaya koyduğu söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Kanser, başa çıkma, psikososyal müdahaleler.

Psychosocial Interventions for Coping With Cancer: A Current Literature Review

Abstract

Cancer is a multidimensional disease that affects not only individuals' physical health but also their emotional, social, and psychological well-being. The diagnosis and treatment process often leads to heightened stress, anxiety, depression, and feelings of hopelessness. Therefore, psychosocial interventions play a critical role in supporting cancer patients in adapting, maintaining their quality of life, and strengthening their psychological resilience. This study aims to systematically synthesize the current literature on psychosocial interventions designed to help individuals cope with cancer. Accordingly, the research was conducted using a descriptive literature review model. A literature search was performed in the Web of Science (WoS) database to identify studies published in 2025 related to this topic. After determining the intervention programs to be included, they were evaluated through content analysis. The reviewed interventions were found to be grounded in various theoretical approaches, including mindfulness-based methods, cognitive-behavioral therapy, meaning-centered approaches, acceptance and commitment therapy, and digital-based psychosocial support. Furthermore, these psychosocial interventions were shown to significantly reduce depression and anxiety, enhance coping skills, and improve overall quality of life among cancer patients. In conclusion, psychosocial interventions developed for individuals with cancer provide effective strategies for addressing the emotional and social challenges that accompany the disease.

Keywords: Cancer, coping, psychosocial interventions.

¹ Öğr. Gör. Dr., Afyonkarahisar Sağlık Bilimleri Üniversitesi, Kalite Koordinatörlüğü, faruk.akbulut@afsu.edu.tr

GİRİŞ

Kanser günümüzde yaygın bir halk sağlığı sorunlarından biri olmaya devam etmektedir. Uluslararası Kanser Araştırma Ajansı'nın (IARC) raporuna göre, 2022 yılında Dünya genelinde yaklaşık 20 milyon yeni kanser vakası teşhis edilmiş ve yaklaşık 9,7 milyon kanserle ilişkili ölüm gerçekleşmiştir (Bray et al., 2024). Amerika Birleşik Devletleri'nde yapılan bir tahmin araştırmasında ise 2025 yılında tahmini olarak 2,041,910 yeni kanser tanısı konacağı ve 618,120 kanserden kaynaklı ölüm gerçekleştirileceği öngörülmüştür (Siegel et al., 2025). Benzer şekilde Türkiye'de de kanser vakasının yaygınlığı ve kanserden kaynaklı ölümler yaygındır (Kurt et al., 2020; Şahin et al., 2020; Tozduman & Ergor, 2025). Bu araştırma bulguları, kanserin Dünya genelinde devam eden önemli hastalık yükü olduğunu vurgulamaktadır.

Kanser yalnızca fizyolojik bir bileşeni olan hastalık değildir. Bu hastalık tıbbi boyutların ötesinde hastalar ve bakım verenleri için önemli psikolojik, sosyal ve ekonomik zorluklar da yaratabilmektedir (McIntyre & Ferretti, 2025). Birçok kanser hastası teşhisi öğrendiğinde depresyon, anksiyete, belirsizlik ve psikolojik sıkıntı yaşayabilmekte ve bu durum tedavi sürecinde de devam edebilmektedir (Grassi et al., 2023). Bunun yanı sıra tedavi sürecindeki ameliyat, kemoterapi, radyoterapi veya uzun süreli takip gibi süreçler fiziksel yan etkilerin yanı sıra psikolojik ve sosyal anlamda da olumsuz etkiler oluşturabilmektedir (Liang et al., 2022; Lin et al., 2025). Hastaların yaşadığı psikolojik sıkıntı, azalan sosyalleşme ve hastalığın ilerleme korkusu iyi oluşları üzerinde ağır bir yük oluşturmakta ve bu durum yaşam doyumlarında belirgin bir düşüş oluşturabilmektedir (Frick et al., 2007; Ramathuba & Ramutumbu, 2025). Nitekim yapılan bir araştırmada (Getie et al., 2025) kanser hastalarında depresyon ve anksiyetenin yaygınlığı sırasıyla %33.16 ve %30.55 olarak bulunmuştur. 128 farklı araştırmanın incelendiği bir meta-analiz çalışmasında ise (Martinez-Calderon et al., 2024) meme kanseri hastalarında anksiyete ve depresyonun yaygınlığının bölgesel olarak büyük farklılıklar gösterdiği görülmüştür. Meme kanserinde anksiyete, Afrika'da %19'dan Doğu Akdeniz'de %50'nin üzerine kadar değişirken, Amerika ve Avrupa'da yaklaşık %38 ve Güneydoğu Asya'da %42 olduğu görülmüştür. Meme kanseri hastalarında depresyon da benzer bir eğilim göstermiştir. Amerika ve Avrupa'da yaklaşık %23-29, Doğu Akdeniz'de %50'ye yakın ve Afrika'da %40 olarak değişmiştir. Bunlara ek olarak kanserin etkisi genellikle hastanın ötesine uzanmaktadır. Yapılan araştırmalar, kanser hastalarının yakınlarının da stresli ve belirsiz koşullar altında bakımın gerekliliklerini yerine getirirken kaygı, depresyon ve yaşam kalitesinde azalma yaşadıklarını göstermektedir (Bedaso et al., 2022; Karimi Moghaddam et al., 2023; Molassiotis & Wang, 2022). Bu bulgular, kanser tedavisi sürecinde fiziksel ve tıbbi müdahaleye ek olarak hastaların ruh sağlığını, sosyal yaşamlarını ve yaşam doyumlarını korumaya yardımcı olacak psikososyal müdahalelerin önemli olduğunu ortaya koymaktadır (Reis et al., 2025).

Kanserin beraberinde getirdiği psikososyal zorluklarla başa çıkmaya ve kanser hastalarının duygusal refahını artırmaya yönelik müdahale programları son yıllarda daha fazla benimsenmeye

başlamıştır (Lyu et al., 2022). Bu kapsamda kanser hastaları ve bakım verenlerine yönelik psikoterapi, psiko-eğitim veya grup rehberliği gibi çeşitli psikososyal müdahalelerin geliştirildiği bilinmektedir (Kao et al., 2025; Laing et al., 2025; Park & Park, 2026). Yapılan meta-analiz araştırmaları, bu tür psikososyal müdahalelerin kanser hastaları arasında kaygı, depresyon, hastalığın nüksetme korkusu, yorgunluk, uyku sorunları ve ağrı gibi psikolojik sıkıntıları önemli ölçüde azalttığını göstermektedir (Cillessen et al., 2019; Low et al., 2024; Murphy et al., 2023; Xu et al., 2025). Ayrıca bu psikososyal müdahaleler hastaların yaşam kalitesinde, başa çıkma becerilerinde, iyi oluşlarında ve psikolojik sağlamlıklarında da iyileşmeler sağlayabilmektedir (Cihan & Eğin, 2025; Rehse & Pukrop, 2003; Rocque et al., 2025; Wu et al., 2025). Bu bulgular, kanser hastalarına yönelik psikososyal müdahalelerin kanserin ruh sağlığı üzerindeki olumsuz etkilerine yönelik etkili olabileceğini göstermektedir. Dolayısıyla kansere yönelik tıbbi tedavinin yanı sıra bu tür psikososyal müdahalelerin tedavi sürecine entegre edilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır (Winger et al., 2025).

Araştırmanın Amacı

Kanser hastalarına yönelik psikososyal müdahalelerle ilgili araştırmaların sayısı giderek artmasına rağmen bu müdahalelerin içeriği, müdahale yaklaşımları ve etkileri üzerine yapılmış bütüncül derleme araştırmalarının eksikliği bulunmaktadır. Kanser hastalarına yönelik psikososyal müdahalelerin içeriklerini, müdahale yaklaşımlarını ve etkilerini ele almak daha fazla araştırma gerektiren temel boşlukları belirlemek ve bu hastalara psikososyal destek hizmeti sunan ruh sağlığı çalışanlarına yönelik katkılar sağlayabileceği düşünülmektedir. Bu kapsamda bu araştırma, kanserle başa çıkmaya yönelik tasarlanmış psikososyal müdahalelerle ilgili mevcut güncel literatürü sistematik olarak sentezlemeyi amaçlamaktadır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın deseni, psikososyal müdahalelerinin belirlenmesi ve verilerin analizi süreçlerine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın Deseni

Bu araştırmada kanserle başa çıkmaya yönelik literatürde yer alan güncel psikososyal müdahale programları incelendiği için betimsel literatür incelemesi deseni benimsenmiştir. Betimsel literatür incelemesi, belirli bir konuya ilişkin mevcut araştırmaları bütüncül bir bakış açısıyla ele alarak, literatürdeki eğilimleri, ortak temaları ve boşlukları ortaya koymayı amaçlayan bir yöntemdir (Baumeister & Leary, 1997). Bu yaklaşım, konuyla ilgili literatürü sentezleme, kavramsal çerçeve oluşturma ve gelecekte yapılabilecek araştırmalar konusunda öneriler geliştirme imkânı sağlamaktadır (Sukhera, 2022).

Psikososyal Müdahalelerinin Belirlenmesi Süreci

Araştırma kapsamında literatür taraması 2025 yılını kapsayacak şekilde gerçekleştirilmiştir.

Yalnızca 2025 yılındaki çalışmaların incelenmesindeki amaç, konuyla ilgili en güncel bulgulara yer vermektir. Bu kapsamda 2025 yılında yayımlanan ve kanserle başa çıkmaya yönelik hazırlanan psikososyal müdahale programlarının etkililiğini inceleyen çalışmalar incelenmiştir. Literatür taraması, 6 Ağustos – 28 Ekim 2025 tarihleri arasında Web of Science (WoS) veritabanında şu anahtar kelimeler kullanılarak gerçekleştirilmiştir: (“cancer” OR “oncology”) AND (“coping” OR “psychosocial intervention” OR “psychological intervention” OR “psychological support” OR “psychotherapy” OR “cognitive-behavioral therapy” OR “counseling” OR “mindfulness” OR “stress management” OR “emotional regulation” OR “supportive care” OR “psychoeducation”). Literatür taraması sonucunda ulaşılan çalışmaların başlık, özet ve tam metinleri incelenmiş ve kanserle başa çıkmaya yönelik psikososyal müdahalelerin etkililiğini içeren çalışmalar incelemeye dâhil edilmiştir. Bu kapsamda henüz müdahale programının etkililiğine ilişkin sonuçlarına yer verilmemiş protokol çalışmaları ile yalnızca kuramsal tartışma içeren, vaka raporu biçiminde olan veya tam metnine ulaşılamayan çalışmalar dahil edilmemiştir.

Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında incelenecek müdahale programları belirlendikten sonra bu programlar içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi, belirli bir konuya ilişkin yazılı materyallerin sistematik biçimde değerlendirilerek anlamlı temalar altında sınıflandırılmasını sağlayan bir nitel analiz yöntemidir (Silverman, 2015). Araştırma kapsamında ele alınan psikososyal müdahale programları amaç, katılımcı özellikler, müdahale programının içeriği ve süresi ile elde edilen temel bulgular açısından değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma kapsamında incelenen müdahale programlarına ilişkin bilgiler yer almaktadır. İncelenen çalışmalara ait temel bulgular beş ana tema çerçevesinde ele alınmıştır. Bu kapsamda psikososyal müdahale programları içeriklerine göre bilişsel davranışçı terapi temelli müdahaleler, kabul ve farkındalık temelli müdahaleler, pozitif psikoloji, dayanıklılık ve anlam merkezli müdahaleler, psiko-eğitim ve semptom yönetimi müdahaleleri ile teknoloji destekli müdahaleler olarak gruplandırılmıştır. Bu psikososyal müdahalelerin ayrıntıları aşağıda açıklanmaktadır.

Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) Temelli Müdahaleler

Bilişsel Davranışçı Terapi temelli müdahaleler, kanser hastalarında psikolojik sıkıntının azaltılması, başa çıkma becerilerinin güçlendirilmesi ve yaşam kalitesinin artırılması amacıyla en yaygın kullanılan psikososyal yaklaşımlar arasında yer almaktadır. Bu başlık altında incelenen çalışmalar, BDT’nin farklı uygulama biçimlerinin kanser hastalarının yaşadığı çeşitli ruhsal semptom alanlarında anlamlı iyileşmeler sağladığını göstermektedir.

Rezaei ve diğerleri (2025) tarafından İran'ın kuzeyinde 30 menopoz öncesi meme kanseri katılımcıyla yapılan yarı deneysel ön test-son test çalışmasında altı haftalık grup temelli Bilişsel Davranışçı Terapi (BDT) programının etkililiği sınanmıştır. BDT temelli müdahale programı, meme kanseri ve doğurganlık konusunda psiko-eğitim, otomatik olumsuz düşüncelerin belirlenmesi ve yeniden yapılandırılması, bilişsel çarpıtmaların tanımlanması, problem çözme eğitimi ve hamilelikle ilgili korkuları ele alan rehberli tartışmalar dahil olmak üzere yapılandırılmış haftalık 70 dakikalık yüz yüze altı oturumdan oluştuğu görülmüştür. Müdahale programı sonucunda deney grubundaki katılımcıların Kanserden Sonra Üremeye İlgili Endişeler Ölçeği'ndeki beş alt boyutundaki düzeyleri ile depresyon ve anksiyete düzeylerinde anlamlı düşüşler olduğu görülmüştür.

Wang ve Pan (2025a) tarafından Çin'de kütatif gastrektomi geçiren evre I-III mide kanseri olan 260 hasta ile yapılan çalışmada, beş seanslık psikososyal müdahalenin etkililiği sınanmıştır. Müdahale, ameliyat sonrası iki hafta içinde başlatılan haftalık 60 dakikalık seanslardan oluştuğu ve uykusuzluk için entegre bilişsel davranışçı terapi (uyku kısıtlaması, uyaran kontrolü, bilişsel yeniden yapılandırma, gevşeme eğitimi ve uyku hijyeni eğitimi dahil) ile anlam yeniden yapılandırma, başa çıkma becerisi geliştirme ve rehberli duygusal ifadeye odaklanan dayanıklılık ve anlatı temelli bileşenlerini içerdiği görülmüştür. Geleneksel bakımla karşılaştırıldığında, müdahalenin üç ayda uyku kalitesinde klinik olarak anlamlı iyileşmeler sağladığı, genel sağlık durumu/yaşam kalitesi, anksiyete ve depresyon üzerinde olumlu bir etki gösterdiği görülmüştür.

Ream ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde meme kanseri olan 135 kadın ile yürütülen bir çalışmada, beş seanslık bilişsel davranışçı terapi, gevşeme eğitimi veya zaman açısından eşleştirilmiş sağlık eğitimi müdahale programlarının etkililiği sınanmıştır. Her müdahale, ameliyat sonrası haftalık 90 dakikalık grup seanslarından oluştuğu belirtilmiştir. Bilişsel davranışçı terapi stres farkındalığı, bilişsel yeniden yapılandırma, başa çıkma etkinliği ve kişilerarası iletişime odaklanırken, gevşeme eğitimi diyafragmatik nefes alma, aşamalı kas gevşetme, rehberli imgeleme ve farkındalık uygulamalarını içerdiği belirtilmiştir. Sağlık eğitimi ise terapötik beceri eğitimi olmadan tedaviye ilişkin semptom yönetimi konusunda psiko-eğitim içeriği belirtilmiştir. Müdahale sonucunda tüm gruplarda pozitif duygu ve gevşeme öz yeterliliğinde ameliyat sonrası ilk yıl boyunca önemli iyileşmeler olduğu görülmüştür. Diğer müdahale yaklaşımlarına kıyasla bilişsel davranışçı terapi yaklaşımı müdahalesine katılan hastaların pozitif bakış açısı durumunda daha büyük artışlar ve gelişmiş başa çıkma öz yeterliliği göstermiş ve bu etkiler sekiz yıllık takipte de devam etmiştir.

Kwag ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde 76 kanser hastası ile yapılan bir araştırmada, bilişsel davranışçı terapi yaklaşımı temelli bir müdahale programının etkililiği sınanmıştır. Müdahale, sekiz hafta boyunca uygulanan yedi seanstan oluşmakta ve uyku kısıtlaması, uyaran kontrolü,

bilişsel yeniden yapılandırma, gevşeme eğitimi ve uyku hijyeni bileşenlerini içermektedir. Müdahale sonucunda bilişsel davranışçı terapi temelli müdahale programının kanser hastalarının kaygı ve uykusuzluk düzeylerinde anlamlı düşüşler ortaya koyduğu görülmüştür.

Nicholas ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde 137 kanser hastası ile yürütülen bir araştırmada, iş birliğine dayalı depresyon yönetimi müdahalesinin etkililiği sınanmıştır. Müdahale, en az dört davranış aktivasyonu ve semptom izleme seansı ile isteğe bağlı kişilerarası danışmanlık, BDT ve hastanın tercihinine göre uyarlanmış antidepresan yönetimini içerdiği raporlanmıştır. Araştırma sonucunda deney grubundaki katılımcıların başlangıç ve 12. hafta arasında başa çıkma becerilerinde önemli bir artış olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra kabul ve duygusal ifade alanındaki kazanımların yanı sıra, kaçınma odaklı başa çıkma becerilerinde, özellikle de davranışsal geri çekilmede önemli bir azalma ile desteklenmiştir.

Ko ve Lee (2025) tarafından Güney Kore'de jinekolojik kanser nedeniyle kemoterapi gören 19 kadın ile yapılan araştırmada, Başa Çıkma Stratejisi ve Semptom Yönetimi Programı'nın etkililiği sınanmıştır. Müdahale, hemşireler tarafından yürütülen üç yüz yüze seans, iki telefon seansı ve yapılandırılmış çalışma kitaplarıyla desteklenen iki adet üç haftalık kendi kendine öğrenme aşamalarında oluşmakta ve bilişsel-davranışsal başa çıkma stratejilerini (ör. problem çözme, olumlu yeniden çerçeveleme, kabul, duygusal ifade) ve kemoterapiye ilişkin yaygın endişeler için kişiselleştirilmiş semptom yönetimi eğitimi içermektedir. Müdahale programı sonucunda altı haftalık programın depresyon ve anksiyete, ruhsal semptom yükünde azalma ve yaşam kalitesinde artış gibi önemli iyileşmeler ortaya koyduğu görülmüştür. Ayrıca başa çıkma modülünün ardından sorun odaklı ve aktif duygusal başa çıkma yöntemleri artarken, kaçınma başa çıkma yöntemleri azaldığı ve semptom yönetimi modülünün ardından ruhsal semptom sıkıntısı ve yaşam kalitesinde daha fazla iyileşme görüldüğü raporlanmıştır.

Ream ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde meme kanseri olan 225 kadın ile yürütülen bir araştırmada, 10 haftalık grup temelli Bilişsel Davranışçı Stres Yönetimi programının etkililiği sınanmıştır. Müdahale, bilişsel yeniden yapılandırma, başa çıkma etkinliği eğitimi, rehberli imgeleme, diyafragmatik nefes alma, aşamalı kas gevşetme ve farkındalık egzersizlerini içermektedir. Müdahale sonrasında Bilişsel Davranışçı Stres Yönetimi programının hem düşük hem de yüksek dezavantajlı mahallelerde kansere özgü sıkıntıyı azalttığı görülmüştür.

Kabul ve Farkındalık Temelli Müdahaleler

Kabul ve farkındalık temelli müdahaleler, kanser hastalarında psikolojik esnekliği artırarak semptomlarla mücadele etme biçimini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Bu başlık altında incelenen çalışmalar, kabul ve kararlılık terapisi ile mindfulness bileşenlerinin özellikle kaygı, belirsizlikle başa çıkma

ve psikolojik esneklik alanlarında önemli iyileşmeler sağladığını göstermektedir.

Sinclair ve diğerleri (2025) tarafından İskoçya'da 158 meme kanseri (97'si yüz yüze, 61'i çevrimiçi) ile yürütülen çalışmada, yüz yüze ve dijital olarak sunulan kabul ve kararlılık terapisi (ACT) tabanlı grup programlarının etkililiği sınanmıştır. Altı haftalık müdahale programı altı temel ACT sürecini hedefleyen haftalık iki saatlik oturumlardan oluştuğu ve bu oturumların, farkındalık egzersizleri, nüksetme tetikleyicileri hakkında psiko eğitim, değerlere dayalı hedef belirleme, öz şefkat ve duygusal kabul uygulamaları ile aynı içeriği içeren ve sanal ortamda sunum için küçük grup odaları ve dijital materyaller kullanılarak uyarlanmış bir programdan oluştuğu belirtilmiştir. Araştırma sonucunda her iki uygulama formatında da zaman içinde kanserin nüksetme korkusu, yaşam kalitesi, psikolojik esneklik, depresyon ve anksiyete düzeylerinde anlamlı iyileşmelerin olduğu görülmüştür. Bunun yanı sıra psikolojik esneklik düzeylerinin çevrimiçi müdahaleye katılan hastalarda daha yüksek olduğu görülmüştür. Ancak katılım ve devamlılık yüz yüze yürütülen oturumlarda daha yüksek olduğu belirtilmiştir.

Arefian ve Asgari-Mobarake (2025) tarafından İran'da kemoterapi gören evre I-III meme kanseri olan 42 kadın ile yürütülen bir çalışmada, kısaltılmış dört haftalık farkındalık entegre bilişsel davranışçı terapi programının etkililiği sınanmıştır. Müdahale, aşamalı kas gevşetme, nefes farkındalığı, vücut taraması ve ağrı hissine karşı kaçınma ve duygusal tepkiyi azaltmak için tasarlanmış farkındalık temelli haftalık 90 dakikalık dört grup seansından oluşmuştur. Geleneksel tedavi uygulanan kontrol grubuyla karşılaştırıldığında, müdahale grubunda yer alan katılımcılar tedavi sonrası ve iki aylık takipte ağrı, genel psikolojik sıkıntı, depresyon, anksiyete ve stres değişkenlerinde önemli ölçüde daha fazla azalma göstermiştir. Sakinlik, umut ve travma sonrası büyüme alanlarında da önemli iyileşmeler gözlemlenmiştir.

Wells-Di Gregorio ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde ileri evre kanserli 28 yetişkin ile yürütülen bir çalışmada, uykusuzluk için bilişsel davranışçı terapi (CBT-I) ve kabul ve bağlılık terapisini (ACT) birleştiren altı haftalık çok semptomlu bir müdahale olan Finding Our Center Under Stress (FOCUS) programının etkililiği sınanmıştır. Program, değerlerin netleştirilmesi, yapıcı endişe, uyku kısıtlaması, gevşeme eğitimi ve belirsizliği hedef alan farkındalık temelli egzersizler ve ACT temelli davranışsal aktivasyon ve değer odaklı hedef belirlemeyi içeren üç adet 90 dakikalık oturumdan oluştuğu belirtilmiştir. Müdahale programının uyku verimliliğinde artış, uykuya daldıktan sonra uyanık kalınan dakikalardaki azalma, daha az gece uyanma, daha az günlük şekerleme ve şekerleme süresinde azalma gibi objektif uyku sonuçlarında önemli iyileşmeler olduğunu göstermiştir. Ayrıca 12 ay boyunca uykusuzluk şiddetinde sürekli azalma olduğu görülmüştür. Klinik uykusuzluk başlangıçta %61 iken müdahale sonrası bir yıl içinde %18'e kadar düşmüştür.

Pozitif Psikoloji, Dayanıklılık ve Anlam Merkezli Müdahaleler

Pozitif psikoloji ve anlam merkezli yaklaşımlar, hastalığa odaklı psikopatoloji modelinin ötesine geçerek olumlu duyguları, yaşam anlamını, psikolojik sağlamlığı ve travma sonrası büyümeyi desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu başlık altında yer alan çalışmalar, kanser sürecindeki uyumun güçlendirilmesinde bu müdahalelerin etkili olduğunu göstermektedir.

Arizu-Onassis ve diğerleri (2025) tarafından İspanya’da 126 kadın kanser hastası ile yapılan çalışmada, yüz yüze pozitif grup psikoterapisi ve bunun çevrimiçi video konferans tabanlı eşdeğerinin etkililiği sınanmıştır. Her iki müdahale yaklaşımında da pozitif psikoterapiye dayanan, duygusal düzenleme, uyumsal başa çıkma ve travma sonrası büyümeyi kolaylaştırmayı hedefleyen dört modülden oluşan standart bir 12 seanslık müdahale uygulanmıştır. Bulgular hem yüz yüze hem de çevrimiçi gruplar arasında grup uyumu açısından önemli bir fark olmadığını göstermiştir. Müdahale programı sonucunda depresif semptomlarda ve travma sonrası strese anlamlı düşüşler ortaya koyduğu görülmüştür. Ancak anksiyete ve genel sıkıntı düzeylerinde anlamlı bir etki oluşturmamıştır.

Şahin ve diğerleri (2025) tarafından Türkiye’de 28 kanser hastası ile yürütülen bir araştırmada, sekiz seanslık bir affetme psiko-eğitim programının etkililiği sınanmıştır. Dört hafta boyunca haftada iki kez küçük gruplar halinde uygulanan müdahale, Worthington’ın REACH modeline dayandığı ve acı verici duyguları hatırlama ve işleme, empati eğitimi, fedakârlık odaklı yeniden çerçeveleme, affetmeye bağlılık ve sürdürme stratejileri gibi aşamalı bileşenleri içerdiği belirtilmiştir. Her bir 60-90 dakikalık oturumda psiko eğitim, rehberli yansıtma ve kolaylaştırılmış tartışma stratejilerini içermekte olduğu belirtilmiştir. Müdahale programı sonucunda kontrol grubuna kıyasla müdahale grubundaki katılımcıların öz-şefkat düzeylerinde anlamlı artış ve ölüm kaygılarında anlamlı düşüşler olduğu raporlanmıştır.

Wang ve diğerleri (2025) tarafından Çin’de 110 meme kanseri hastası kadın ile yürütülen bir çalışmada, PERMA çerçevesine dayalı pozitif psikoloji müdahale programının etkililiği sınanmıştır. Üç hafta boyunca katılımcılar, olumlu duyguları güçlendirmek için ifade edici yazma ve destekleyici iletişimi, katılımı teşvik etmek için sürükleyici farkındalık uygulamalarını, ilişkileri güçlendirmek için yapılandırılmış aile ve akran desteğini, anlam merkezli yansıtmayı ve başarıyı teşvik etmek için hedef belirlemeyi içeren altı bireysel seansa katılım sağlamışlardır. Rutin bakımla karşılaştırıldığında, müdahale grubu, müdahale sonrası ve bir aylık takipte kaygı ve depresyonda önemli ölçüde daha fazla azalma gösterdiği görülmüştür. Ayrıca kansere bağlı yorgunlukta anlamlı bir azalma olduğu raporlanmıştır. Bunların yanı sıra yaşam kalitesindeki neredeyse tüm bileşenlerde önemli iyileşmeler olduğu görülmüştür.

Rocque ve diğerleri (2025) tarafından İngiltere’de meme kanseri nedeniyle kemoterapi gören 30 kadın ile yürütülen bir araştırmada, stres yönetimi için dayanıklılığı teşvik etme müdahale programının etkililiği sınanmıştır. Müdahale programında tele-sağlık yoluyla sunulan, stres yönetimi, SMART hedef

belirleme, bilişsel yeniden çerçeveleme, anlam yaratma ve aile etkileşimini hedefleyen altı adet kılavuzlu dayanıklılık geliştirme seansını içermektedir. Müdahale sonucunda psikolojik sağlamlık ve travma sonrası büyüme açısından orta düzeyde etki büyüklüğünde iyileşmeler olduğu görülmüştür. Ayrıca kanserin nüksetme korkusu, depresyon ve anksiyete düzeylerinde anlamlı azalmalar gözlemlenmiştir. Bunun yanı sıra katılımcılardan elde edilen nitel veriler nicel bulguları destekleyerek müdahale programının başa çıkma becerilerinin gelişmesini, duygusal açıklığın artmasını ve nefes egzersizleri ve bilişsel yeniden çerçeveleme gibi becerileri geliştirdiğini ortaya koymuştur.

Wu ve diğerleri (2025) tarafından Tayvan'da lösemi veya osteosarkom tedavisi gören 10-19 yaş arası 27 ergen ile gerçekleştirilen çalışmada, bibliyoterapinin duygusal sıkıntı, başa çıkma stratejileri ve psikolojik sağlamlık üzerindeki etkisi sınanmıştır. Müdahale, 1-2 hafta arayla iki adet 20-30 dakikalık seanstan oluşmuştur. Müdahale sürecinde etkileşimli bibliyoterapi, kolaylaştırıcı tarafından yönlendirilen, duygusal işleme rehberliği eşliğinde resimli kitapların (The Rabbit Listened ve You Are Special) yüksek sesle okunmasını içermiştir. Nicel analizler, etkileşimli bibliyoterapi ile başlangıçtan bir aylık takip dönemine kadar negatif duyguların önemli ölçüde azaldığını göstermiştir. Ancak pozitif duygu, başa çıkma stratejileri ve psikolojik sağlamlık açısından gruplar arasında önemli bir fark görülmemiştir. Bunun yanı sıra nitel bulgular, müdahale grubundaki katılımcılarda daha derin bir katılım, duygusal rahatlama ve yardım arama ve kendini kabul etme duygusunun güçlendiğini ortaya koymuştur.

Oberth ve diğerleri (2025) tarafından Almanya'da 194 evre III-IV ileri kanserli yetişkin ile yapılan bir çalışmada, kanserle başa çıkma ve anlamlı yaşama terapisi ve yapılandırılmamış destekleyici psikoterapötik müdahale yaklaşımlarının etkililiği sınanmıştır. Her iki müdahale de bilişsel-davranışçı ve destekleyici-ifadeci tekniklerden yararlanarak, varoluşsal kaygılar, duygusal düzenleme, iletişim, semptom yönetimi ve anlam yaratma konularını ele alan kısa süreli bireysel psikoterapi seanslarından oluşmuştur. Her iki müdahale grubunda da ölüm kaygısı başlangıçtan 3 aylık takipte ve başlangıçtan 6 aylık takipte önemli ölçüde azalmıştır. Bu bulgular, yapılandırılmış veya yapılandırılmamış olmayan kısa psikoterapötik müdahalelerin, ileri evre kanser hastalarında ölüm kaygısını anlamlı bir şekilde azaltabileceğini ortaya koymaktadır.

Ülbe ve Dirik (2025) tarafından Türkiye'de evre I-III meme kanseri olan 41 kadın ile yapılan bir çalışmada, video konferans yoluyla uygulanan sekiz haftalık bireysel anlam merkezli başa çıkma programının etkililiği sınanmıştır. Park'ın Anlam Yaratma Modeli'ne dayanan ve anlam merkezli terapi, ACT, BDT ve pozitif psikolojinin bileşenlerini entegre eden müdahale programı, duygusal işleme, kanserle ilgili olumsuz düşüncelerin tanımlanması ve yeniden çerçevelenmesi, kişisel güçlerin tanınması, yaşam değerlerinin keşfedilmesi, kabul temelli stratejiler ve değer odaklı eylemlerin planlanması gibi unsurları içeren haftalık bir saatlik oturumlardan oluştuğu ve PDF'ler ve sesli rehberli egzersizlerle desteklendiği

belirtilmiştir. Kontrol grubuyla kıyaslandığında müdahale grubundaki hastaların müdahale öncesinden müdahale sonrasına kadar anlamın varlığında ve travma sonrası büyümede önemli ölçüde daha büyük artışlar göstermiş ve bu anlam iki aylık takipte de korunmuştur. Stres değerlendirmesinde, özellikle kanseri daha çok bir zorluk olarak algılamada ve kaygı azalmasında da önemli iyileşmeler ortaya çıkmıştır.

Psiko-Eğitim ve Semptom Yönetimi Müdahaleleri

Psiko-eğitim ve semptom yönetimi temelli müdahaleler, kanser bakımının tamamlayıcı bir parçasını oluşturmakta ve özellikle bilgilendirme ve farkındalık kazandırmaya yönelik becerileri güçlendirmeyi odaklanmaktadır. Bu başlık altındaki çalışmalar, kısa süreli ve maliyet etkin eğitim programlarının psikolojik sıkıntıyı azaltmada ve semptom yönetimini geliştirmede değerli katkılar sunduğunu göstermektedir.

Wang ve Pan (2025b) tarafından Çin’de 290 postoperatif mide kanseri hastası ile gerçekleştirilen çalışmada, standart bakım veya psikolojik destek ile gelişmiş enteral beslenmeyi birleştiren entegre müdahalenin etkililiği sınanmıştır. Müdahale programının psikolojik bileşeni, 15 gün boyunca verilen beş seanstan oluşmakta ve duygusal destek, bilişsel-davranışçı teknikler, rehberli duygusal ifade, gevşeme eğitimi ve aile temelli danışmanlığı içermektedir. Standart postoperatif tedavi ile karşılaştırıldığında, kombine müdahale 15 günlük sürenin sonunda ölçülen tüm sonuçlarda önemli ölçüde daha büyük iyileşmeler sağladığı görülmüştür. Bu iyileşmeler arasında beslenme durumu, uyku kalitesi, postoperatif ağrı ve genel yaşam kalitesi dahil olmak üzere tüm ölçülen sonuçlarda önemli ölçüde anlamlı iyileşmeler olduğu raporlanmıştır.

Poudel ve diğerleri (2025) tarafından Nepal’de 128 kanser hastası ile yürütülen bir çalışmada, kemoterapi gören ve normal bakım veya eczacı liderliğindeki eğitim müdahalesinin etkililiği sınanmıştır. Müdahale, tedavi başlangıcında bir kez verilen 20-25 dakikalık yapılandırılmış yüz yüze danışmanlık seansından ve kemoterapi mekanizmaları, beklenen yan etkiler, psikolojik reaksiyonlar ve semptomların kendi kendine yönetimini desteklemek için yaşam tarzı değişiklik stratejilerini içeren bir eğitim broşüründen oluştuğu görülmüştür. Kontrol grubuyla karşılaştırıldığında, müdahale grubundaki katılımcıların anksiyete ve depresyon düzeylerinde anlamlı düşüşler olduğu görülmüştür. Bu bulgular, kaynakların kısıtlı olduğu bir ortamda, eczacıların yönettiği kısa süreli, tek seanslık bir danışmanlık müdahalesinin bile kemoterapi sırasında psikolojik iyilik halini ve yaşam kalitesini anlamlı bir şekilde artırabileceğini göstermektedir.

Charos ve diğerleri (2025) tarafından Yunanistan’da 58 meme kanseri hastası kadın ile yapılan bir çalışmada, kısa süreli bir dijital psikososyal müdahale programının etkililiği sınanmıştır. Müdahale, ameliyattan üç ay sonra gerçekleştirilen, rehberli duygusal ifade, aktif dinleme, uyum konusunda psiko-eğitim, öz yeterliliği artırmak için bilişsel-davranışsal teşvik ve aile ve sosyal destek aramaya teşvik içeren,

10 dakikalık tek bir yapılandırılmış telefon görüşmesinden oluşmuştur. Ancak araştırma sonucunda uygulanan müdahalenin sosyal ilişkilerde ve aile ilişkilerinde anlamlı bir etkiye sahip olmadığı görülmüştür.

Dahiya ve diğerleri (2025) tarafından Hindistan'da radyolojik görüntüleme yapılan 120 yetişkin kanser hastası ile yapılan bir araştırmada, hemşireler tarafından yürütülen psiko-eğitim müdahalesinin etkililiği sınanmıştır. Müdahale, hemşireler tarafından verilen kişiselleştirilmiş rehberlik ile WhatsApp üzerinden gönderilen dijital eğitim materyallerini (e-kitapçık ve eğitici video) içerdiği belirtilmiştir. Müdahale içeriklerinde riskler ve faydalar ile yoga, meditasyon ve farkındalık gibi başa çıkma stratejilerine yer verilmiştir. Kontrol grubuyla karşılaştırıldığında, psiko-eğitim alan katılımcılar, müdahale sonrası bilgide önemli ölçüde daha fazla iyileşme gösterdiği görülmüştür. Ayrıca bu gruptaki katılımcıların anksiyete düzeyleri de belirgin şekilde azalmış ve anksiyete bildirmeyenlerin oranı %67.74'ten %93.55'e yükselmiştir. Ancak depresyon ve stres açısından gruplar arasında anlamlı bir fark görülmemiştir. Bu bulgular, kısa süreli, dijital destekli, hemşireler tarafından yürütülen psikoeğitimin, radyolojik değerlendirme geçiren kanser hastalarında prosedür bilgisini anlamlı bir şekilde artırabileceğini ortaya koymaktadır.

Teknoloji Destekli Müdahaleler

Teknoloji destekli müdahaleler, dijital uygulamalar, web tabanlı programlar ve yapay zekâ destekli danışmanlık gibi yenilikçi araçlarla kanser hastalarına esnek, erişilebilir ve kişiselleştirilebilir bir psikososyal destek sunmaktadır. Bu başlık altındaki çalışmalar, teknolojinin hasta katılımını ve semptom yönetimini iyileştirme potansiyelini ortaya koymaktadır.

Azizoddin ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde ileri evre kanser tanısı olan 32 yetişkin ile yapılan bir pilot çalışmada ağrı odaklı bilişsel davranışçı terapi ile opioid eğitimi ve günlük semptom izlemeyi birleştiren 28 günlük bir mobil sağlık müdahalesinin etkililiği sınanmıştır. Müdahale programında kısa 2D animasyonlu psiko-eğitim modülleri, ses kaydı ile kaydedilmiş gevşeme egzersizleri, bilişsel yeniden yapılandırmaya odaklanan ciddi oyunlar ve ağrı, ruh hali, uyku ve felaketleştirme ile ilgili ekolojik anlık değerlendirmelere dayanan kişiselleştirilmiş, tam zamanında uyarlanabilir müdahaleler ele alınmıştır. Katılımcıların %59'u çalışma günlerinin en az yarısında uygulamayı aktif olarak kullandığı görülmüştür. Müdahale programının etkililiğine ilişkin nicel analizler ağrı yoğunluğu, ağrının yaşamı etkileme düzeyi ve ağrının felaketleştirilmesi ile depresyon, anksiyete, uyku bozukluğu, öz yeterlilik veya yaşam kalitesi endekslerinde anlamlı değişiklikler olmadığını ortaya koymuştur. Bununla birlikte, nitel bulgular, özellikle yüksek sıklıkta kullanıcılar arasında, ağrının kendi kendine yönetiminin iyileştirilmesi, semptom kalıpları ve opioid kullanımı hakkında daha fazla içgörü kazanılması, bakım ekipleriyle iletişimin güçlendirilmesi ve opioidle ilgili damgalanmanın azalması gibi klinik olarak ilgili algılanan faydalar gösterdiğini ortaya koymuştur.

Gong ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde 189 ileri prostat kanseri hastası ile yapılan bir çalışmada, 10 haftalık web tabanlı Bilişsel-Davranışçı Stres Yönetimi (CBSM) programına veya sağlık teşviki kontrol müdahalelerinin etkililiği sınanmıştır. Bilişsel-Davranışçı Stres Yönetimi programında 30 dakikalık gevşeme eğitimi ve ardından bilişsel yeniden yapılandırma, otomatik düşünceleri belirleme, aktif ve sorun odaklı başa çıkma stratejileri, sosyal desteği artırma, girişkenlik ve kabul temelli tekniklere odaklanan 60 dakikalık bilişsel-davranışsal beceri geliştirme içeren haftalık 90 dakikalık grup seansları olduğu görülmüştür. Müdahale programı sonucunda bilişsel-davranışçı stres yönetimi müdahale programındaki katılımcıların aktif başa çıkma stratejileri ile algılanan stres üzerinde anlamlı bir etkiye sahip olduğu görülmüştür.

Shi ve Zhou (2025) tarafından Çin'de 200 postoperatif mide kanseri hastası ile gerçekleştirilen araştırmada, bilgisayarlı bilişsel davranışçı terapi temelli hemşirelik müdahalesinin etkililiği sınanmıştır. Müdahale, ameliyattan üç gün önce başlayıp taburcu edilmeden bir gün önceye kadar uzanan beş yapılandırılmış aşamada uygulanmış ve animasyonlu bilişsel yeniden yapılandırma modülleri, etkileşimli soru-cevap, gevşeme ve farkındalık eğitimi, VR kılavuzlu analjezi, ameliyat sonrası aktivite ve diyet rehberliği ile taburcu planlama eğitimini tablet tabanlı yazılım ve VR gözlükleri aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Bulgular, deney grubundaki hastaların kontrol grubuna kıyasla kaygı ve depresyonda düzeylerinde anlamlı olarak daha fazla düşüş görülmüştür. Ayrıca deney grubundaki katılımcıların fiziksel işlev, duygusal durum, sosyal işlev, kişisel gelişim, boş zaman aktiviteleri, cinsel işlev ve uyku kalitesi dahil olmak üzere sekiz yaşam kalitesi alanlarında anlamlı iyileşmeler olduğu raporlanmıştır.

Beeler ve diğerleri (2025) tarafından Amerika Birleşik Devletleri'nde 101 meme kanseri hastası ile yapılan çalışmada, kanserin nüksetme korkusunu azaltmak için tasarlanmış bir e-sağlık müdahalesi olan FoRtitude adlı müdahale programının etkililiği sınanmıştır. Katılımcılar, dört hafta boyunca bir veya daha fazla bilişsel davranışçı terapi bileşeni (gevşeme eğitimi, bilişsel yeniden yapılandırma veya planlı endişe pratiği) veya beslenme rehberliği ve komorbidite öz yönetimi dahil olmak üzere sağlık yönetimi içeriği müdahalelerinden birisine katılım sağlamışlardır. Yapılan katılım sonrası nitel görüşmeler, web sitesine girilen başa çıkma kartı girişlerinin ve tele-koçluk notlarının analizi dört tema ortaya çıkarmıştır. Bunlar; artan öz yeterlilik, bilişsel davranışçı terapi stratejileriyle duygusal uyarılmanın yönetilmesi, eyleme geçirilebilir davranışlarıyla algılanan nüks riskinin yönetilmesi ve müdahalenin iyileştirilmesi için fırsatlar olarak tanımlanmıştır.

Akdogan ve diğerleri (2025) tarafından Türkiye'de 150 yetişkin kanser hastası ile yürütülen bir çalışmada, ChatGPT tabanlı dijital danışmanlık müdahalesinin etkililiği sınanmıştır. Müdahale, hastaların tedavi, semptom yönetimi, yaşam tarzı endişeleri ve psikososyal sorunlar ile ilgili ChatGPT-4.0'a en fazla 10 adet kişiselleştirilmiş soru göndermelerine olanak tanıyacak şekilde tasarlanmıştır. Hastaların

sorularına yönelik yapay zekâ tarafından üretilen tüm yanıtlar, doğruluk açısından onkologlar tarafından gözden geçirilmiş ve gerektiğinde düzeltmeler yapılmıştır. Standart eğitim grubuyla karşılaştırıldığında, ChatGPT grubu ikinci kemoterapi döngüsünden önce önemli ölçüde daha düşük anksiyete ve depresyon puanları gösterirken, kontrol grubu zamanla her iki alanda da önemli bir kötüleşme göstermiştir. Ayrıca lojistik regresyon, ChatGPT kullanımını anksiyete azalmasının en güçlü bağımsız belirleyicisi ve depresyon azalmasının önemli bir belirleyicisi olduğu ortaya koymuştur.

TARTIŞMA

Bu araştırma, kanserle başa çıkmaya yönelik 2025 yılında yayımlanan psikososyal müdahale programlarından elde edilen güncel bulguları sentezlemektedir. Araştırma bulguları, kanser hastalarına yönelik farklı teorik temelde uygulanan psikososyal müdahalelerin hastaların duygusal refahı konusunda etkili sonuçlar ortaya koyduğunu göstermiştir. Bu psikososyal müdahalelerin bilişsel-davranışçı yaklaşımlar ve kabul ve farkındalık temelli programlardan pozitif psikoloji, anlam merkezli terapiler, psiko eğitim ve teknoloji destekli formatlara kadar uzanan geniş bir çerçeveye sahip olduğu görülmüştür. Ayrıca psikososyal müdahalelerin kanser hastalarında genel olarak depresyon, anksiyete ve stres gibi psikolojik sıkıntı semptomlarını azalttığı, başa çıkma becerilerini, psikolojik esnekliği ve yaşam doyumunu artırdığı görülmüştür. Müdahalelerin teorik yaklaşımları, uygulama yöntemleri ve etki alanları farklılık gösterse de temel olarak psikososyal müdahalelerin, kanserle ilişkili psikososyal zorlukları hafifletmede önemli ve kanıta dayalı bir rol oynadığını ortaya koymuştur. Bu bulgular, psikososyal müdahalelerin kansere yönelik tedavi sürecinin ayrılmaz bir parçası olarak değerlendirilmesi gerektiği söylenebilir.

Literatürde incelenen güncel psikososyal müdahalelerin çok çeşitli teorik temellere dayandığı ve kanser hastalarının duygusal refahını artırmada etkili olduğu görülmüştür. Bu teorik temellerden birisi olan bilişsel davranışçı müdahaleler kanser hastalarında psikolojik sıkıntıyı azaltmak için en tutarlı şekilde etkili yaklaşımlardan birisi olduğu görülmüştür (Rezaei et al., 2025). Bilişsel yeniden yapılandırma, gevşeme ve problem çözme gibi yapılandırılmış becerileri müdahale sürecinde yer vererek kanser hastalarında kaygı, depresyon, uykusuzluk ve kansere bağlı sıkıntıda anlamlı bir düşüş sağlamıştır (Kwag et al., 2025; Ream, Plotke, et al., 2025). Bunun yanı sıra kabul ve farkındalık temelli müdahaleler, kansere eşlik eden duygusal karmaşıklıkları, özellikle belirsizlik, nüksetme korkusu ve tedaviye bağlı sıkıntıları ele almada etkili olduğu görülmüştür (Sinclair et al., 2025). Psikolojik esneklik, değerlere bağlı yaşam, şimdiki anın farkındalığı ve kabul gibi bileşenlere odaklanan bu müdahaleler hastaların duygusal refahı üzerinde olumlu katkılar sağlamıştır (Arefian & Asgari-Mobarake, 2025; Wells-Di Gregorio et al., 2025). Pozitif psikoloji, dayanıklılık geliştirme ve anlam merkezli ilkelere dayanan müdahaleler, ruh sağlığı semptomlarının azaltılmasının ötesine geçen kanser deneyiminin çeşitli yönlerini ele alarak, güçlü yönleri, değerleri ve varoluşsal refahı desteklemiştir (Arizu-Onassis et al., 2025). İncelenen çalışmalar genelinde, bu yaklaşımlar ölüm kaygısı ve

duygusal sıkıntının azalmasının yanı sıra öz-şefkat, psikolojik dayanıklılık, yaşamın anlamı ve travma sonrası büyümenin artmasına katkıda bulunmuştur (Rocque et al., 2025; X. Wang et al., 2025). Anlam merkezli ve dayanıklılık odaklı müdahaleler, ileri evre hastalığı olanlar veya uzun süreli hayatta kalma ile ilgili belirsizlik yaşayanlar gibi varoluşsal endişeleri artmış bireyler için de özellikle yararlı olmuştur (Oberth et al., 2025; Ülbe & Dirik, 2025).

Ayrıca psiko-eğitimsel ve semptom yönetimi müdahaleleri, kanser hastalarının bilgi ve duygusal ihtiyaçlarını etkili bir şekilde karşılayan pratik, erişilebilir ve genellikle düşük yoğunluklu destek sağladığı görülmüştür (G. Wang & Pan, 2025b). İncelenen çalışmalar, bazen tek bir seansta sunulan kısa programların bile kaygıyı azaltmada, hastaların tedavi süreçlerini anlamalarını geliştirmede ve öz yönetim becerilerini güçlendirmede başarılı olduğunu göstermiştir (Charos et al., 2025; Poudel et al., 2025). Son olarak teknoloji destekli müdahaleler, kanserle mücadele eden bireylere esnek, ölçeklenebilir ve genellikle kişiselleştirilmiş kaynaklar sunarak psikososyal desteğin erişimini genişlettiği görülmüştür (Azizoddin et al., 2025). İncelenen çalışmalar genelinde, mobil uygulamalar, web tabanlı bilişsel davranışçı programlar, sanal gerçeklik araçları ve yapay zekâ destekli danışmanlık gibi dijital platformlar, hastalara semptomları yönetmek, duygusal durumları izlemek ve geleneksel klinik ortamların dışında terapötik egzersizler yapmak için erişilebilir mekanizmalar sağladığı görülmüştür (Gong et al., 2025). Özellikle, ChatGPT rehberli danışmanlık gibi yapay zekâ destekli formatlar, anksiyete ve depresyonda umut verici azalmalar göstermiş ve dijital ortamda verilen rehberliğin, klinisyenler tarafından uygun şekilde denetlendiğinde rutin bakıma değerli bir katkı sağlayabileceğini ortaya koymuştur (Akdogan et al., 2025). Genel olarak, teknoloji tabanlı müdahaleler, erişilebilirliği artırarak ve sürekli destek için yenilikçi yöntemler sunarak geleneksel psikososyal yaklaşımları tamamlayıcı nitelikte görünmektedir.

Öneriler

Bu araştırmanın bulguları, kanser hastalarına yönelik psikososyal müdahalelerin kanser tedavisi sürecinin rutin bir bileşeni olarak entegre edilmesinin önemini ortaya koymaktadır. Yapılandırılmış bilişsel-davranışçı terapilerden kabul ve farkındalık temelli programlara, anlam merkezli müdahalelere, psiko-eğitime ve dijital araçlara kadar uzanan etkili psikososyal yaklaşımların çeşitliliği esnek ve birey merkezli psikososyal ihtiyaçlara yönelik ihtiyacı ortaya koymaktadır. Kısa süreli ve düşük yoğunluklu psikososyal müdahalelerin özellikle acil psikososyal destek hizmeti sunulması gereken ve kaynakların sınırlı olduğu anlarda kullanılmasının etkili olabileceği söylenebilir. Bunun yanı sıra bilişsel davranışçı terapi, kabul ve kararlılık terapisi, anlam merkezli terapi gibi daha yoğun psikososyal müdahalelerin karmaşık psikososyal ihtiyaçları olan hastalar için tercih edilmesi daha uygun olabilir. Ayrıca teknoloji destekli psikososyal müdahalelerin ise bu hizmetlerin yüz yüze sunulmasında yetersiz kaldığı ortamlarda kullanılabileceği ve hastaların bu tür hizmetlere erişim engellerini ortadan kaldırabileceğini de göstermektedir. Tüm bunlar

değerlendirildiğinde, kanser hastalarına yönelik sunulan tedavi hizmeti süreçlerine tıbbi tedavinin yanı sıra psikososyal destek hizmetlerinin de sunulmasının önemli olabileceği söylenebilir.

Sınırlılıklar

Bu araştırmanın bazı sınırlılıkları bulunmaktadır. İlk olarak, literatür taraması yalnızca 2025 yılında yayınlanan ve Web of Science veritabanında taranan psikososyal müdahaleler ile sınırlılık göstermektedir. İkincisi, araştırma kapsamında incelenen psikososyal müdahalelerden bazıları küçük örneklemeler veya kısa takip süreleri kullanılarak değerlendirilmiş, bu da tedavi etkilerinin uzun vadeli sürdürülebilirliğini değerlendirmeyi zorlaştırmıştır. Ayrıca bu araştırma kapsamında doğrudan kanser hastalarına yönelik sunulan psikososyal müdahaleler incelenmiş ve kanser hastalarına bakım veren kişilere yönelik müdahalelere odaklanmamıştır. Bu sınırlılıklar, araştırmanın bulgularını bu çerçevede değerlendirmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

Sonuç

Bu araştırma, kanserle başa çıkmaya yönelik psikososyal müdahalelerin kanser hastalarının duygusal refahını destekleme sürecinde önemli ve kanıta dayalı bir rol oynadığını göstermektedir. Ayrıca psikososyal müdahalelerin kanser hastalarının duygusal, bilişsel ve varoluşsal alanlarda önemli katkılar sağladığını göstermektedir. İncelenen psikososyal müdahalelerin teorik çeşitliliklerine rağmen müdahalelerin tutarlı olarak kanser hastalarının yaşadıkları psikolojik sıkıntıyı azalttığı ve duygusal refahını arttırdığı görülmüştür. Bu bulgular, kanser hastalarına yönelik sunulan tedavi hizmetleri sürecine psikososyal müdahalelerin entegre edilmesinin önemini ortaya koymaktadır. Genel olarak, bulgular psikososyal müdahalelerin kansere yönelik tedavi sürecinin önemli bir bileşeni olabileceğini ve tanı, tedavi ve hayatta kalma zorluklarıyla mücadele eden kanser hastalarının duygusal refahını artırmada önemli umutlar vaat ettiğini doğrulamaktadır.

Finansman Bilgisi. Bu çalışma herhangi bir kurum ya da kuruluş tarafından finansal olarak desteklenmemiştir.

Çıkar Çatışması Beyanı. Yazar bu makalenin araştırılması, yazarlığı ve yayımlanmasıyla ilgili olarak herhangi bir çıkar çatışması potansiyeli beyan etmemiştir.

Etik Bildirim. Çalışma, 1964 Helsinki Bildirgesi ve sonraki güncellemelerinde belirtilen etik standartlara uygun olarak gerçekleştirilmiştir.

Katılım Onamı. Bu çalışma yalnızca mevcut literatürün derlenmesine dayandığından insan katılımcılar dâhil edilmemiştir.

Not: Bu alışma 27-29 Kasım 2025 tarihlerinde Bartın Üniversitesi'nde düzenlenen 20th International Congress on Research in Education kongresinde sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

Katkı Oranı Beyanı. Bu araştırma tek yazar tarafından hazırlanmıştır. Çalışmanın tüm aşamaları yalnızca yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKÇA

- Akdogan, O., Uyar, G. C., Yesilbas, E., Baskurt, K., Malkoc, N. A., Ozdemir, N., Yazici, O., Oksuzoglu, B., Uner, A., Ozet, A., & Sutcuoglu, O. (2025). Effect of a ChatGPT-based digital counseling intervention on anxiety and depression in patients with cancer: A prospective, randomized trial. *European Journal of Cancer*, 221, 115408. <https://doi.org/10.1016/j.ejca.2025.115408>
- Arefian, M., & Asgari-Mobarake, K. (2025). Mindfulness-integrated Cognitive Behavioral Therapy reduces pain and psychological distress, and improves equanimity, hope and post-traumatic growth during breast cancer treatment: A pilot randomized controlled trial. *European Journal of Oncology Nursing*, 76, 102881. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2025.102881>
- Arizu-Onassis, A., Medina, J. C., Lleras de Frutos, M., Flix-Valle, A., Serra-Blasco, M., Ciria-Suarez, L., & Ochoa-Arnedo, C. (2025). Group cohesion in online and in-person psychotherapy in a randomized control trial for cancer survivors. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 25(4), 100635. <https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2025.100635>
- Azizoddin, D. R., DeForge, S. M., Zhao, J., Chen, M., Smith, K., Schreiber, K. L., Edwards, R. R., Allsop, M., Baltazar, A., Nipp, R., Walker, M., Tulskey, J. A., Businelle, M., & Enzinger, A. C. (2025). Pilot testing of a multicomponent cancer pain-cognitive behavioral therapy mhealth app for patients with advanced cancer. *JCO Clinical Cancer Informatics*, 9, e2500228. <https://doi.org/10.1200/CCI-25-00228>
- Baumeister, R. F., & Leary, M. R. (1997). Writing narrative literature reviews. *Review of General Psychology*, 1(3), 311–320. <https://doi.org/10.1037/1089-2680.1.3.311>
- Bedaso, A., Dejenu, G., & Duko, B. (2022). Depression among caregivers of cancer patients: Updated systematic review and meta-analysis. *Psycho-Oncology*, 31(11), 1809–1820. <https://doi.org/10.1002/pon.6045>
- Beeler, Dori M, Jeter, Elizabeth, Leitzelar, Brianna N, Price, Sarah N, Hall, Daniel L, Raper, Pamela J, Levine, Beverly J, Dunsmore, Victoria J, Tooze, Janet A, Duffecy, Jenna, Victorson, David, Gradishar, William, Saphner, Thomas, Smith, Mary Lou, Penedo, Frank, Mohr, David C, Cella, David, & Wagner, Lynne I. (2025). A qualitative examination of cognitive behavioral therapy strategies and health management content to reduce fear of cancer recurrence among breast cancer survivors: Results from the FoRtitude study. *Journal of Health Psychology*, 13591053251354868. <https://doi.org/10.1177/13591053251354867>
- Bray, F., Laversanne, M., Sung, H., Ferlay, J., Siegel, R. L., Soerjomataram, I., & Jemal, A. (2024). Global cancer statistics 2022: GLOBOCAN estimates of incidence and mortality worldwide for 36 cancers in 185 countries. *CA: A Cancer Journal for Clinicians*, 74(3), 229–263. <https://doi.org/10.3322/caac.21834>
- Charos, D., Andriopoulou, M., Kyrkou, G., Deltsidou, A., Vaina, G., & Vivilaki, V. (2025). Self-efficacy in breast cancer patients: A pre-post study of a brief digital psychosocial intervention. *Diseases*, 13(7), 199. <https://doi.org/10.3390/diseases13070199>
- Cihan, S., & Eğin, S. (2025). The effectiveness of positive psychotherapy-based intervention studies on cancer patients: A systematic review. *Current Psychology*, 44(11), 10617–10633. <https://doi.org/10.1007/s12144-025-07875-z>

- Cillessen, L., Johannsen, M., Speckens, A. E. M., & Zachariae, R. (2019). Mindfulness-based interventions for psychological and physical health outcomes in cancer patients and survivors: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Psycho-Oncology*, 28(12), 2257–2269. <https://doi.org/10.1002/pon.5214>
- Dahiya, A., Joshi, P., Tiwari, S. K., Garg, R., Rastogi, S., & Sharma, K. K. (2025). Effectiveness of nurse-led psychoeducation on knowledge and psychological distress in cancer patients undergoing radiological imaging: A randomized controlled trial. *Psycho-Oncology*, 34(5), e70164. <https://doi.org/10.1002/pon.70164>
- Frick, E., Tyroller, M., & Panzer, M. (2007). Anxiety, depression and quality of life of cancer patients undergoing radiation therapy: A cross-sectional study in a community hospital outpatient centre. *European Journal of Cancer Care*, 16(2), 130–136. <https://doi.org/10.1111/j.1365-2354.2006.00720.x>
- Getie, A., Ayalneh, M., & Bimerew, M. (2025). Global prevalence and determinant factors of pain, depression, and anxiety among cancer patients: An umbrella review of systematic reviews and meta-analyses. *BMC Psychiatry*, 25(1), 156. <https://doi.org/10.1186/s12888-025-06599-5>
- Gong, R., Moreno, P. I., Yanez, B., & Penedo, F. J. (2025). Exploring the mediating role of active coping in reducing perceived stress among men with advanced prostate cancer: A randomized controlled trial of cognitive behavioral stress management. *Journal of Behavioral Medicine*, 48(6), 955–964. <https://doi.org/10.1007/s10865-025-00612-8>
- Grassi, L., Caruso, R., Riba, M. B., Lloyd-Williams, M., Kissane, D., Rodin, G., McFarland, D., Campos-Ródenas, R., Zachariae, R., Santini, D., & Ripamonti, C. I. (2023). Anxiety and depression in adult cancer patients: ESMO clinical practice guideline. *ESMO Open*, 8(2), 101155. <https://doi.org/10.1016/j.esmoop.2023.101155>
- Kao, C., Wang, D., Pan, W., Hou, L., Zhou, P., Zhang, Z., Yu, L., Wang, F., & Liu, L. (2025). The efficacy of psychosocial interventions on anxiety and depression in cancer caregivers: a network meta-analysis. *Supportive Care in Cancer : Official Journal of the Multinational Association of Supportive Care in Cancer*, 33(6), 513. <https://doi.org/10.1007/s00520-025-09554-y>
- Karimi Moghaddam, Z., Rostami, M., Zeraatchi, A., Mohammadi Bytamar, J., Saed, O., & Zenoian, S. (2023). Caregiving burden, depression, and anxiety among family caregivers of patients with cancer: An investigation of patient and caregiver factors. *Frontiers In Psychology*, 14, 1059605. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2023.1059605>
- Ko, E., & Lee, Y. (2025). Development, preliminary evaluation, and feasibility of a coping strategy and symptom management program for women with gynecological cancer undergoing chemotherapy. *Journal of Psychosocial Oncology*, 1–18. <https://doi.org/10.1080/07347332.2025.2536271>
- Kurt, B., Nayır, T., & Akbaba, M. (2020). Cancer prevalence and risk factors in a province in the mediterranean region, Turkey. *Turkish Journal of Oncology*, 35(4), 380–386. <https://doi.org/10.5505/tjo.2020.2305>
- Kwag, E., Li, X., Garland, S., Bryl, K., Taylor, L., Li, Q. S., Amann, L., Mao, J. J., & McConnell, K. M. (2025). Acupuncture versus cognitive behavioral therapy for anxiety among cancer survivors with

- insomnia: An exploratory analysis of a randomized clinical trial. *Integrative Medicine Research*, 14(4), 101213. <https://doi.org/10.1016/j.imr.2025.101213>
- Laing, E., Acebo de Arriba, R., Schramm, E., Schäffeler, N., Zipfel, S., Stengel, A., & Graf, J. (2025). Tailoring interpersonal psychotherapy to psycho-oncology patients (TIPTOP): feasibility study protocol. *Frontiers In Psychiatry*, 16, 1531756. <https://doi.org/10.3389/fpsyt.2025.1531756>
- Liang, Y., Hao, G., Wu, M., & Hou, L. (2022). Social isolation in adults with cancer: An evolutionary concept analysis. *Frontiers In Psychology*, 13, 973640. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2022.973640>
- Lin, L., Lin, H., Zhou, R., Liu, B., Liu, K., & Jiang, R. (2025). Surviving and thriving: Assessing quality of life and psychosocial interventions in mental health of head and neck cancer patients. *Asian Journal of Surgery*, 48(3), 1634–1642. <https://doi.org/10.1016/j.asjsur.2024.11.048>
- Low, N. J. H., Leow, D. G. W., & Klainin-Yobas, P. (2024). Effectiveness of technology-based psychosocial interventions on psychological outcomes among adult cancer patients and caregivers: A systematic review and meta-analysis. *Seminars in Oncology Nursing*, 40(1), 151533. <https://doi.org/10.1016/j.soncn.2023.151533>
- Lyu, M.-M., Siah, R. C.-J., Lam, A. S. L., & Cheng, K. K. F. (2022). The effect of psychological interventions on fear of cancer recurrence in breast cancer survivors: A systematic review and meta-analysis. *Journal of Advanced Nursing*, 78(10), 3069–3082. <https://doi.org/10.1111/jan.15321>
- Martinez-Calderon, J., García-Muñoz, C., Heredia-Rizo, A. M., & Cano-García, F. J. (2024). The prevalence of anxiety and depression in cancer around the world: An overview of systematic reviews evaluating 128 meta-analyses. *Journal of Affective Disorders*, 351, 701–719. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2024.01.259>
- McIntyre, R., & Ferretti, M. (2025). Mind Over Matter: A group intervention integrating CBT, ACT, and psychoeducation to empower emotional coping in cancer patients and caregivers. *Journal of Psychosocial Oncology*, 1–13. <https://doi.org/10.1080/07347332.2025.2531106>
- Molassiotis, A., & Wang, M. (2022). Understanding and supporting informal cancer caregivers. *Current Treatment Options in Oncology*, 23(4), 494–513. <https://doi.org/10.1007/s11864-022-00955-3>
- Murphy, K. M., Siembida, E., Lau, N., Berkman, A., Roth, M., & Salsman, J. M. (2023). A systematic review of health-related quality of life outcomes in psychosocial intervention trials for adolescent and young adult cancer survivors. *Critical Reviews in Oncology/Hematology*, 188, 104045. <https://doi.org/10.1016/j.critrevonc.2023.104045>
- Nicholas, T., Hamann, H. A., Price, S. N., & Weihs, K. (2025). Coping strategies and changes in depressive symptoms: Insights from a collaborative care intervention for individuals facing cancer in underserved communities. *Journal of Psychosocial Oncology*, 1–14. <https://doi.org/10.1080/07347332.2025.2542451>
- Oberth, P., Springer, F., Lehmann-Laue, A., & Mehnert-Theuerkauf, A. (2025). Reduction of death anxiety in patients with advanced cancer in short-term psychotherapy. *Frontiers In Psychology*, 16, 1491734. <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1491734>
- Park, S.-Y., & Park, S.-Y. (2026). Integrative review of cognitive behavioral therapy-based interventions addressing fear of cancer recurrence in breast cancer survivors. *Asian Social Work and Policy Review*, 20(1), e70018. <https://doi.org/10.1111/aswp.70018>

- Poudel, B., Sankhi, S., Pathak, N., Basyal, B., Paudel, S., & Marasine, N. R. (2025). Impact of pharmacist-led chemotherapy counseling on health-related quality of life and psychological outcomes of oncology patients in cancer hospital: A single center, open-label, randomized controlled trial. *Exploratory Research in Clinical and Social Pharmacy*, 20, 100649. <https://doi.org/10.1016/j.rcsop.2025.100649>
- Ramathuba, D. U., & Ramutumbu, N. J. (2025). Psychosocial distress and the quality of life of cancer patients in rural hospitals in limpopo province: A qualitative study. *Current Oncology*, 32(1). <https://doi.org/10.3390/curroncol32010043>
- Ream, M., Plotke, R., Taub, C. J., Borowsky, P. A., Hernandez, A., Blomberg, B., Goel, N., & Antoni, M. H. (2025). Cognitive behavioral stress management effects on cancer-related distress and neuroendocrine signaling in breast cancer: Differential effects by neighborhood disadvantage. *Breast Cancer Research and Treatment*, 211(1), 161–172. <https://doi.org/10.1007/s10549-025-07631-8>
- Ream, M., Taub, C. J., Amonoo, H. L., Walsh, E. A., Popok, P., Plotke, R., Jacobs, J. M., Gudenkauf, L. M., Penedo, F. J., O’Neil, D., Ironson, G., Safren, S. A., & Antoni, M. H. (2025). Brief post-surgical stress management intervention effects on positive psychological well-being and self-efficacy in women being treated with adjuvant endocrine therapy for hormone-receptor positive breast cancer. *Psycho-Oncology*, 34(8), e70267. <https://doi.org/10.1002/pon.70267>
- Rehse, B., & Pukrop, R. (2003). Effects of psychosocial interventions on quality of life in adult cancer patients: Meta analysis of 37 published controlled outcome studies. *Patient Education and Counseling*, 50(2), 179–186. [https://doi.org/10.1016/s0738-3991\(02\)00149-0](https://doi.org/10.1016/s0738-3991(02)00149-0)
- Reis, J. C., Travado, L., & Antoni, M. H. (2025). Advancing health psychology research in oncology: Biobehavioral models, stress pathways, and stress-management interventions for cancer patients. *International Journal of Clinical and Health Psychology*, 25(3), 100615. <https://doi.org/10.1016/j.ijchp.2025.100615>
- Rezaei, M., Milani, H., Kheiri, M., Tolomehr, H., Shahhosseini, Z., & Azizi, M. (2025). Cognitive behavioral therapy for reproductive concerns and psychological status in reproductive-aged breast cancer survivors: A pretest-posttest intervention study. *Brain and Behavior*, 15(11), e71065. <https://doi.org/10.1002/brb3.71065>
- Rocque, G. B., Olguin, E. O., Shuey, J. M., Padalkar, T., Williams, C. P., Azuero, A., Falcao, A., Henderson, N. L., Taub, C. J., Ream, M., Yi-Frazier, J. P., Junkins, C. C., Reeder-Hayes, K., & Rosenberg, A. R. (2025). Promoting resilience in stress management (PRISM) for patients with early stage breast cancer: A pilot feasibility study. *Breast Cancer Research and Treatment*, 212(3), 487–497. <https://doi.org/10.1007/s10549-025-07741-3>
- Şahin, Merve, Mert, Eda, & Demirkiran, Fatma. (2025). The effect of forgiveness psychoeducation on forgiveness, self-compassion and death anxiety in cancer patients: A randomized controlled trial. *OMEGA - Journal of Death and Dying*, 00302228251361689. <https://doi.org/10.1177/00302228251361689>
- Şahin, H. H. K., Aslan, O., & Şahin, M. (2020). Evaluation of cancer-related deaths in Turkey between 2009-2018: An epidemiological study. *Journal of Surgery and Medicine*, 4(8), 674–677. <https://doi.org/10.28982/josam.779292>

- Shi, Xiaoge, & Zhou, Ying. (2025). Research on nursing intervention for gastric cancer patients based on cognitive-behavioral therapy. *Journal of Computational Methods in Sciences and Engineering*, 14727978251371214. <https://doi.org/10.1177/14727978251371214>
- Siegel, R. L., Kratzer, T. B., Giaquinto, A. N., Sung, H., & Jemal, A. (2025). Cancer statistics, 2025. *CA: A Cancer Journal for Clinicians*, 75(1), 10–45. <https://doi.org/10.3322/caac.21871>
- Silverman, D. (2015). *Interpreting qualitative data*. Sage Publications.
- Sinclair, F., Gillanders, D., Hewitt, C., Rooney, N., Bonathan, C., McAllister, L., Correia, M., Devlin, L., & Hendry, K. (2025). Adapting an in-person acceptance and commitment therapy-based psychological intervention for fear of cancer recurrence into a digital format: A real-world evaluation during the COVID-19 pandemic. *Supportive Care in Cancer*, 33(10), 888. <https://doi.org/10.1007/s00520-025-09946-0>
- Sukhera, J. (2022). Narrative reviews: Flexible, rigorous, and practical. *Journal of Graduate Medical Education*, 14(4), 414–417. <https://doi.org/10.4300/JGME-D-22-00480.1>
- Tozduman, B., & Ergor, G. (2025). The fraction of cancer attributable to modifiable risk factors in Turkey in 2018. *International Journal of Cancer*, 156(11), 2140–2147. <https://doi.org/10.1002/ijc.35317>
- Ülbe, Selva, & Dirik, Gülay. (2025). Developing and testing the effectiveness of a videoconferencing, meaning-centered coping program among Turkish women with breast cancer: A pilot randomized trial. *Journal of Health Psychology*, 30(11), 2912–2926. <https://doi.org/10.1177/13591053241307875>
- Wang, G., & Pan, S. (2025a). Combined effects of psychological intervention and enhanced nutritional support on postoperative recovery in gastric cancer patients. *Nutrition and Cancer*, 1–10. <https://doi.org/10.1080/01635581.2025.2564748>
- Wang, G., & Pan, S. (2025b). Psychosocial intervention to improve sleep, psychological adjustment, and quality of life in gastric cancer patients undergoing gastrectomy: A randomized controlled trial. *Journal of Cancer Survivorship*. <https://doi.org/10.1007/s11764-025-01907-0>
- Wang, X., Chen, L., Xu, Z., Zhu, C., Tang, Y., Sun, J., & Zhu, L. (2025). Effects of a multi-component positive psychological intervention on negative emotions, fatigue and quality of life in patients with breast cancer during initial chemotherapy: A randomized controlled trial. *European Journal of Oncology Nursing*, 77, 102923. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2025.102923>
- Wells-Di Gregorio, S., Flowers, S., Peng, J., Marks, D. R., Probst, D., Zaleta, A., Benson, D., Cohn, D. E., Lustberg, M., Carson, W., Magalang, U., Baltimore, S., & Ancoli-Israel, S. (2025). Combined treatment with cognitive behavioral therapy for insomnia and acceptance and commitment therapy enhances objective and subjective reports of sleep in patients with advanced cancer. *Psycho-Oncology*, 34(4), e70141. <https://doi.org/10.1002/pon.70141>
- Winger, J. G., Kelleher, S. A., Yu, J. A., Ma, J. E., Majestic, C. M., Martinson, E. B., Olsen, M. K., Lerebours, R., Sutton, L. M., & Somers, T. J. (2025). Engage: Protocol of a randomized controlled trial of a telehealth-delivered psychosocial intervention to decrease symptom interference in patients with advanced cancer. *Contemporary Clinical Trials*, 156, 108053. <https://doi.org/10.1016/j.cct.2025.108053>
- Wu, T.-J., Sheih, C. S., Jou, S.-T., Lee, C.-Y., Yu, T.-Y., Liu, C.-Y., & Chen, C.-W. (2025). Effects of bibliotherapy

on emotional distress, coping strategies, and resilience in adolescents with cancer: A pilot randomized controlled trial. *European Journal of Oncology Nursing*, 76, 102900. <https://doi.org/10.1016/j.ejon.2025.102900>

Xu, L., Guan, A., & Huang, Y. (2025). Effects of online mindfulness-based interventions on mental and physical health outcomes in cancer patients: A systematic review and meta-analysis of randomized controlled trials. *Medicine*, 104(12), e41870. <https://doi.org/10.1097/MD.00000000000041870>